

FOREVER PURE

- Filmstudieark for ungdomstrinnet og videregående skole.
Forfatter: Cato Fossum



Filmfakta

Originaltittel: Tehora la'ad

Land: Israel/Storbritannia/Irland/Norge

Regi: Maya Zinshtein

Manus: Maya Zinshtein

Produsent: Geoff Arbourne, Maya Zinshtein, Alan Maher, Torstein Grude

Produsjonsselskap: Duckin' and Divin Films, Maya Films, Passion Pictures, Roads Entertainment, Piraya Film

Filmfoto: Sergej (Israel) Freeman, Yaniv Lintov, Ross McDonnell

Klipp: Justine Wright, Noam Amit

Musikk: Stephen Rennicks

Spilletid: 1t 27m

Kort om filmen

Denne dokumentarfilmen handler om det omstridte israelske fotballaget Beitar Jerusalem. Klubben har sterke bånd til høyresida i Israel, og en del av de mange tilhengerne er fiendtlig innstilt til arabere og muslimer. Så når Beitars russiske eier midt i 2012-sesongen henter inn to muslimske spillere fra Tsjetsjenia, blir de mest radikale supporterne rasende og truer med boikott. Under slagordet *forever pure* («ren for alltid») vil de forsvare det de mener er klubbens sjel: ingen muslim kan noensinne spille for Beitar. Resultatet er en konflikt som truer med å oppløse hele klubben.

Forever Pure følger spillere, ledere og supportere gjennom den mest kaotiske sesongen i Beitar Jerusalems historie. Den viser hvordan konflikten i klubben henger sammen med sterke motsetninger og problematiske holdninger i det israelske samfunnet.

Se trailer til filmen her: <http://foreverpurefilm.com/player/trailer>

Kort om filmskaperne

Maya Zinshtein er en israelsk filmskaper og journalist, født i Russland. Hun har studert politikk ved universitetet i Tel Aviv, og har tidligere vært produsent (tilrettelegger) for flere dokumentarfilmer. Hun har også arbeidet som undersøkende journalist i avisa Haaretz, som er en av få medier i Israel som er kritiske til landets regjering og særlig politikken overfor palestinere og arabere. *Forever Pure* er hennes første helaftens dokumentarfilm.



Hvem passer filmen for, og hvor passer den inn i skolen?

Filmen er ikke i vanlig kinodistribusjon, og har derfor ingen fastsatt aldersgrense. Filmen er en undersøkende dokumentar, og tematikk og fortellemåte tilsier at den passer best på ungdomstrinnet og videregående. Den har ikke et tydelig «budskap», men derimot klart definerte hovedkarakterer og en tydelig fortalt konflikt som kan virke engasjerende, provoserende og øyeåpnende for mange elever.

Samtidig inneholder den lite bakgrunnsstoff om underliggende konflikter i det israelske samfunnet, og personer og historiske hendelser introduseres uten inngående forklaring. Det vil trolig kreve noe forberedelse før visningen – men er også en ypperlig anledning for elevene å sette filmen i en større sammenheng og lære mer om det den forteller om. Filmen har innfallsvinkler til flere fag (særlig KRLE, Religion og Samfunnsfag) og kan knyttes til liknende konflikter i Norge og flere andre land. Den krever ingen spesiell interesse for eller kunnskap om fotball som sådan.

Relevante fag:

Samfunnsfag/samfunnskunnskap:

Kompetansemål etter 10. trinn. Hovedområder: Historie

Kompetansemål for vgs. Hovedområder: Individ, samfunn og kultur, Politikk og demokrati, Internasjonale forhold

Historie:

Kompetansemål etter vg2/vg3, studieforberedende og påbygging. Hovedområder: Historieforståelse og metoder, Samfunn og mennesker i tid.

KRLE:

Kompetansemål etter 10. trinn. Hovedområder: Jødedom, Religiøs mangfold, Filosofi og Etikk.

Religion:

Kompetansemål for vgs. Hovedområder: Religionskunnskap og religionskritikk, Islam og en valgfri religion.

Oppgavesamling

Oppgavene under kommer ikke i en bestemt rekkefølge, men er knyttet til ulike momenter og tema i filmen. Faglærerne og elever kan fritt velge oppgaver for å oppnå den faglige relevansen som passer. Elevene kan jobbe skriftlig eller muntlig, individuelt eller i grupper. Det er ikke meningen at det skal jobbes med samtlige oppgaver.

Formuleringer kan selvsagt endres av faglærer for å tilpasses andre vanskelighetsgrader. Ikke alle oppgaver har fasitsvar eller kan besvares ut fra filmen alene – andre læringsressurser på internett eller andre oppslagsverk kan og bør trekkes inn. Dette gjelder særlig seksjon B FOTBALLKULTUR fra og med spørsmål 9 (men generelt for seksjonene B, C og D).



A – FILMEN, LAGET, SESONGEN

1. De første minuttene av filmen blir vi kjent med fotballaget Beitar Jerusalem. Hva gjør at Beitar skiller seg ut fra andre israelske fotballklubber? Forsøk å komme på flere grunner.
2. Hvem er Eli Cohen, Arcadi Gaydamak, Itzik Korenfein og Ariel Harush? Hva slags rolle spiller de i klubben?
3. Hva eller hvem er La Familia? Hva slags inntrykk får du av dem? Hvorfor tror du de har valgt akkurat det navnet?
4. Hva sier Arcadi Gaydamak til filmskaperne om hvorfor han har investert penger i fotballklubben, når han ikke er interessert i fotball som sport?
5. Hvorfor drar laget til Tsjetsjenia for å spille vennskapskamp? Hvordan reagerer spillerne? Tenk deg at du er en nyhetsjournalist som følger laget på reisen, og skriv en kort artikkel (maks 500 ord) om hvorfor denne kampen er spesiell. Illustrer med observasjoner fra det som skjer i filmen.
6. Etter reisen blir to tsjetsjenske spillere hentet til klubben. Hva slags inntrykk får du av dem?
7. Hvordan blir spillerne mottatt av fansen? Forsøk å finne eksempler på både positive og negative reaksjoner – i form av ord eller bilder fra filmen.
8. Hva sier eieren Gaydamak (sent i filmen) om hvorfor han kjøpte de to spillerne? Med tanke på hva som skjer med spillerne i filmen – hva synes du om begrunnelsen hans?
9. Hvordan vil du beskrive stemningen blant spillerne i klubben og deres holdning til konflikten som utvikler seg? Bruk konkrete scener fra filmen som eksempler.
10. To israelske politikere er blant Beitars tilhengere. Hvem er Avigdor Lieberman og Benjamin Netanyahu? Bruk internett eller andre oppslagsverk for å finne ut mer om dem.
11. Etter sesongen selger Arcadi Gaydamak seg ut av klubben. Han sier følgende til filmskaperne: «I framtida vil det enten være arabiske spillere på Beitar – eller så vil klubben opphøre å eksistere.» Hva mener han med det? Og har han rett? Diskuter i klassen.

B – FOTBALLKULTUR

1. Hva vil det si å være tilhenger av en fotballklubb? Finnes det forskjellige måter å være det på? Har du selv et favorittlag, eller kjenner noen som har det? Diskuter i klassen, gjerne i grupper.
2. Ut fra det du selv vet – og det du ser i filmen – hva slags positive og negative sider kan det ha å være fotballtilhenger? Lag lister med stikkord, del gjerne i grupper.
3. Helt fra starten av filmen får vi se bilder av Beitar Jerusalem tilhengere. Hva slags inntrykk får du av dem? Er det ulike grupper av tilhengere? Bruk scener fra filmen som eksempler.
4. I løpet av filmen synger tilhengerne mange sanger om klubben (på kamp, på trening, på gata). Finn eksempler som viser hva slags holdning de har til klubben og samfunnet for øvrig.
5. En av sangene lyder omtrent slik: «Selv i harde tider vil jeg gå i gatene og synge navnet ditt.» Er du enig i at tilhengerne støtter laget sitt i vanskelige tider?
6. Hva slags tanker og følelser skaper scenene med Beitars tilhengere hos deg? Blir du skremt? Fascinert? Hvorfor får noen et så sterkt forhold til et fotballag, tror du, og hva er det med fotballkamper som vekker så sterke følelser – til og med hat overfor folkegrupper og religioner?
7. Etter at Zaur Sadiyev – en av de tsjetsjenske spillerne – skårer for Beitar, forlater mange av tilhengerne tribunen og boikotter klubben. Kan du forstå hvorfor de gjør det?
8. En av tilhengerne som blir intervjuet i filmen sier at «jeg og flertallet av tilhengerne er ikke rasister, selv om tre tusen på tribunen er det». Har han rett i det? Hvorfor velger da nesten alle tilhengerne å utebli fra de siste kampene i sesongen?



9. Beitar Jerusalem er ikke det eneste fotballaget med tilhengere som har gitt uttrykk for fremmedfiendtlige holdninger på og utenfor tribunen, og også brukt vold. Arbeid i grupper, bruk internett eller andre ressurser, og finn andre eksempler. (Noen tips: Engelske supportere fra 1980-tallet og framover/Russiske fans i EM 2012 og 2016/apelyder mot fargede spillere i en rekke land/norske spillere Caleb Francis [Kongsvinger] og Robbie Russell [Sogndal].)
10. Finnes det eksempler fra andre land på fotballklubber som har forbindelser til bestemte politiske partier eller styresett? Bruk internett eller andre ressurser. (Tips: Real Madrid og Franco-regimet / CSKA Moskva, Røde Stjerne Beograd og andre østblokklag/tyrkisk fotball).
10. Den norske klubben Vålerenga har jobbet aktivt mot rasisme blant egne tilhengere fra 1990-tallet. Hva kan du finne ut om dette arbeidet – og har det ført til noe positivt?
11. Hva skjedde med den britiske fotballspilleren Justin Fashanu? Finn ut mer om hans historie, og undersøk hvordan fordommer mot homofile har blitt et tema innen fotballen de siste årene.
12. Mange fotballtilhengere snakker om «sitt lag», og bruker mye tid og penger i løpet av et år på å se kamper og engasjere seg i laget. Har de dermed rett til å være med å bestemme over klubben? Hvis nei – hvem har rett til det? Eierne? Treneren? Spillerne? Myndighetene i landet? Diskuter.

C – ISRAEL OG OMVERDENEN

1. Beitar Jerusalem ble stiftet i 1936. Hva skjedde i denne perioden i Israels og Palestinas historie?
2. I filmen blir det uttalt at Beitar Jerusalem og tilhengerne deres er kjent for «høyrenasjonalisme» og «radikal nasjonalisme». Hva betyr disse uttrykkene, og hva kjennetegner disse politiske retningene i dagens Israel?
3. Filmen *Forever Pure* gir ganske lite informasjon om bakgrunnen for holdningene til Beitars supportere. Hvordan kan det som skjer i filmen, for eksempel knyttes til konflikten mellom Israel og Palestina, eller om forholdet mellom folkegrupper innad i Israel? Bruk gjerne stikkord.
4. Hva står det israelske partiet Likud for?
5. Beitars keeper Ariel Harush uttaler i filmen at «alle skvetter når de ser mørkhudede personer på bussen.» Hvor kommer denne frykten fra?
6. I filmen snakkes det mye om «arabere», som altså ikke er det samme som «palestinere». Hva kan dere finne ut om arabernes stilling i det israelske samfunnet? Hvor kommer de fra, hvordan skiller de seg fra jødene, hva slags religion(er) har de, og hva slags rettigheter har de? Del inn i grupper og arbeid med hvert deres område/tema.
7. Beitars styreleder Itzik Korenfein sier i filmen at Beitar er «et Israel i miniatyr» og at Israel er «et voldelig samfunn, både fysisk og verbalt». Hva tror du han mener med det, og hva har det med konflikten med Palestina å gjøre?
8. Like etter sier Beitars russiske eier at selv om israelske politikere ikke sier «drep arabere», slik noen av Beitars tilhengere gjør, så «forverrer de situasjonen konstant». Hva mener han med det?
9. Hvordan har konflikten rundt Beitar Jerusalem i 2012-sesongen blitt omtalt av
 - avisa Jerusalem Post
 - avisa Ha'aretz
 - medier utenfor Israel

Del inn i grupper og finn eksempler på nyhetsmeldinger eller annet.

10. Hva sier filmen om hvorfor israelske politikere ønsker å være tilhengere av klubben?
11. På tekstplakatene helt til slutt i filmen står det at Beitar-tilhengerne i La Familia etter hvert spilte en større rolle i israelsk politikk. Hva kan du finne ut om det?



D – RELIGION OG FOTBALL

1. Klubbsymbolet til Beitar Jerusalem er en syvarmet lysestake. Hva betyr den innenfor jødedommen?
2. Hva slags stilling har jødedommen som religion i dagens Israel? Israel omtales ofte som en «jødisk stat» – hva betyr egentlig det?
3. Filmen har flere scener som viser jødiske og muslimske fotballspillere som utøver sin religion eller viser at de er religiøse. Hvilke? Kom med eksempler.
4. De tsjetsjenske spillerne som blir kjøpt av Beitar, er muslimer. Hva slags stilling har islam i Tsjetsjenia, og hvordan har religion påvirket krigen i landet?
5. I filmen får vi se den såkalte al-Aqsa-moskeen i Jerusalem på avstand. Hva slags betydning har den for muslimer, og for forholdet mellom muslimer og andre religiøse grupper i Jerusalem?
6. Hvordan brukes betegnelsene «araber» og «muslim» i filmen? Hvor mye synes du konflikten i fotballklubben Beitar har å gjøre med religion? Begrunn svaret.
7. Hva med krigen mellom Israel og Palestina – er det først og fremst en religiøs eller politisk konflikt? Og er det mulig å skille mellom de to? Arbeid flere sammen, og begrunn svaret.
8. Hva kalles det hodeplagget som noen av spillerne på Beitar bruker når de ber? Og hva kan du finne ut om utstyret Beitars keeper bruker for å be i en av scenene i filmen? Bruk YouTube eller andre nettkanaler for å finne ut mer (stikkord: sjal, reim rundt venstre hånd, bånd rundt hodet).
9. En av spillerne på Beitar er fra Argentina. I filmen spør han: Hvordan kan jødene, som selv har vært forfulgt, selv være rasister? Hva mener han med det? Diskuter i klassen: hvordan kan det påvirke enkeltpersoner og grupper å ha blitt forfulgt på grunn av sin religion eller folkegruppe?
10. Kan du finne eksempler fra andre land der religion påvirker forholdet mellom fotballag og deres tilhengere? (tips: Rangers/Celtic i Glasgow).

E – FILMFORTELLINGEN

1. Hva slags virkemidler bruker filmen (lyd, tekst, bilder) for å fortelle og skape følelser hos oss? Finn så mange som mulig, og kom med eksempler.
2. Finn eksempler på scener der filmskaperne bruker bilder for å fortelle ting som ikke sies med ord.
3. Filmen presenterer ganske lite bakgrunnsinformasjon om det israelske samfunnet. Hvordan påvirker det framstillingen av det som skjer med Beitar – er det positivt, negativt, begge deler? Kom med eksempler.
4. Filmskaperne intervjuer ikke noen av tilhengerne i gruppen La Familia direkte, selv om vi ser at de uttrykker seg offentlig (på gata, på radioen, fra tribunen). Hva kan grunnen være til det? Kan det være flere grunner?
5. Rulleteksten etter filmen viser at det israelske sports- og kulturdepartementet har bidratt økonomisk til filmen. Hva slags interesse kan de ha av det, siden den er kritisk til forhold i israelsk idrett og samfunn?
6. <http://rabble.ca/podcasts/shows/face2face/2016/09/maya-zinshtein-on-football-racism-religion-and-her-new-film-forever>